

Затверджено рішенням Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу від 26.05.2010 року (зі змінами та доповненнями затвердженими рішенням від 13.12.2011 року та від 15.05.2023 року)

ПОЛОЖЕННЯ
про політику врегулювання конфлікту інтересів
Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу

Вступ.

З метою забезпечення прозорого і виваженого механізму прийняття рішень Національною радою з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу (далі — Рада), її Комітетами та Комісією з нагляду, дотримання етичних норм духу партнерства зацікавлених сторін в роботі Ради застосовується Положення про політику врегулювання конфлікту інтересів.

Метою Положення про політику врегулювання конфлікту інтересів є забезпечення сприятливих умов для прийняття рішень Радою, її Комітетами та Комісією з нагляду, довіри до їх діяльності з боку широкої громадськості.

Рада дотримується високих стандартів етичної поведінки й, відповідно, надає великого значення пом'якшенню конфліктам інтересів, фактичним чи потенційним.

Стандарти Ради щодо етичної поведінки та конфлікту інтересів керуються та відображаються в керівних документах Ради, зокрема Положенні про Раду, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України, а також Регламенті Ради та Кодексі етичної поведінки членів Ради, що затверджені рішеннями Ради.

Метою цього документа є допомога Раді, комітетам, Комісії з нагляду у запобіганні та врегулюванні конфлікту інтересів та/або надання Раді можливості реагувати на факти конфлікту інтересів у разі їх виникнення.

Положення про політику врегулювання конфлікту інтересів передбачає визначення проблемних питань та механізму розв'язання конфлікту інтересів, обов'язків членів Ради, її комітетів, Комісії з нагляду у разі виникнення конфлікту інтересів.

Члени Ради, її комітетів, Комісії з нагляду можуть опинитися в ситуації конфлікту інтересів. Така ситуація виникає, коли члени Ради, її Комітетів, Комісії з нагляду розглядають питання, що стосуються діяльності урядових, неурядових та міжнародних організацій, де члени Ради, її комітетів, Комісії з нагляду працюють, або до яких вони мають безпосереднє відношення (є засновниками, входять до складу керівних або виборних органів, реалізують спільні проєкти тощо).

Конфлікт інтересів може також виникати під час здійснення наглядової функції членами Ради, членами її комітетів, членами Комісії з нагляду за розробкою заявок, веденням переговорів та реалізацією Програм, які здійснюються коштом Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією (далі – Глобальний фонд).

Невиключний перелік конфліктів інтересів, що можуть виникнути під час погодження та реалізації програми за підтримки Глобального фонду, та потребують формування плану врегулювання, включає:

- вибір основного/-их реципієнта/-ів;
- повторне призначення основного/-их реципієнта/-ів для реалізації наступної фази гранту;
- лобіювання особистих та/або групових інтересів під час підготовки заявки країни до Глобального фонду;
- розподіл коштів в межах гранту;
- перерозподіл коштів в процесі реалізації гранту;
- питання, пов'язані з оцінкою, моніторингом або наглядом над основним/-ми реципієнтом/-ами та/або субреципієнтами;
- в ситуації коли голова та заступник голови Ради належать до однієї і тієї ж організації;
- залучення членів родини до надання послуг в рамках гранту;
- обговорення, пов'язані з фінансовим впливом на членів Ради (укладання контрактів, залучення персоналу).

Визначення понять та термінів.

Конфлікт інтересів — може виникати, коли залучена особа особисто бере участь у розгляді питання на засіданні Ради, Комітетів або Комісії з нагляду в результаті вирішення якого залучена або асоційована особа, асоційована установа має можливість отримати будь-які матеріальні блага.

Залучена особа — член Ради, член Комітету Ради, член Комісії з нагляду, працівник секретаріату Ради.

Асоційована особа — член родини або родич залученої особи.

Асоційована установа — організація чи установа, де залучена особа працює або входить до складу керівного чи виборного органу, організація чи установа, з якою залучена особа має домовленість про співпрацю, в результаті якої можливе отримання матеріальних благ.

Особиста участь — прийняття безпосередньої участі члена Ради, її Комітету, або Комісії з нагляду у розгляді питання на засіданні Ради, Комітету або Комісії з нагляду в результаті якого можливе отримання матеріальних благ залученою особою, асоційованою особою або асоційованою установою.

Матеріальне благо — матеріальна винагорода, послуга, пільга, отримання грантів, кредитів або позичок, придбання цінних паперів, нерухомості або іншого майна з використанням при цьому пільг чи переваг, не передбачених законодавством.

Група з етичних питань — група з трьох-п'ятьох членів Ради або комітету створюється за рішенням Ради або комітету у разі, якщо ситуація щодо можливого конфлікту інтересу потребує додаткового вивчення та обґрунтування.

Особа пов'язана з установою – особа, якщо вона є працівником або волонтером, має фінансовий інтерес або виконує технічну чи управлінську роль у цій установі.

Потенційний конфлікт інтересів – це ситуація, в якій особисті інтереси залученої особи можуть призвести до виникнення реального фактичного конфлікту інтересів, який в обов'язковому порядку, потребує декларування.

Фактичний конфлікт інтересів — виникає, якщо залучена особа покликана вирішити запит або звернення, взяти особисту участь у прийнятті рішення або через третю особу, в якій вона має особисті інтереси або спрямований на близьких осіб.

Наявність матеріального інтересу включає, але не обмежується, будь-яким одним або кількома пунктами з наступного:

- бути співробітником або членом організації чи установи, яка є основним реципієнтом, субреципієнтом, що фінансується в рамках програми Глобального фонду в Україні, або яка є потенційним реципієнтом;
- бути стороною контракту або безпосередньо брати участь в операції щодо надання товарів і послуг для Ради або установи чи організації, що фінансується програмою Глобального фонду в Україні;
- мати суттєвий фінансовий інтерес (наприклад, бути власником/засновником/працівником) в організації, яка бере участь у контракті чи операції щодо надання товарів і послуг для Ради або установи чи організації, що фінансується Глобальним фондом.

Прозорість та повідомлення інформації.

Залучена особа зобов'язана повідомляти Раду, її Комітет або Комісію з нагляду про виникнення або існування ймовірності виникнення конфлікту інтересів, характер цього конфлікту перед засіданням Ради, її Комітету або Комісії з нагляду чи під час засідання, на якому розглядається питання, через яке існує ймовірність виникнення конфлікту інтересів.

Усі залучені особи мають бути поінформовані про Положення про політику врегулювання конфлікту інтересів та заповнити заяву про ознайомлення з політикою врегулювання конфлікту інтересів.

Секретаріат Ради забезпечують всі залучені особи копією Положення про політику врегулювання конфлікту інтересів та із заявою про ознайомлення з Положенням про політику врегулювання конфлікту інтересів.

Кожна залучена особа зобов'язана підписати заяву про ознайомлення з Положенням про політику врегулювання конфлікту інтересів та повернути її до секретаріату Ради протягом 5 робочих днів з моменту її отримання.

З метою запобігання конфлікту інтересів члени Ради не мають права вчиняти такі дії:

використовувати інформацію, отриману ними як членами Ради, всупереч цілям Ради;

зловживати своїм статусом члена Ради для прийняття рішень, які впливають на інші організації, коли він/вона обіймає посаду або працює, або зацікавлена сторона є його/її родичом;

голосувати як член Ради або утримуватись від голосування з метою отримання будь-якої вигоди.

Порядок дій у разі виникнення конфлікту інтересів.

Усі члени Ради, її Комітетів, Комісії з нагляду мають бути обов'язково ознайомлені з рішенням Ради про існуючі чи можливі конфлікти інтересів та про створення групи з етичних питань.

Група з етичних питань розглядає існуючий конфлікт інтересів та подає висновки та рекомендації Раді, її Комітетам, Комісії з нагляду протягом 5 робочих днів з моменту утворення групи.

Усі задіяні особи та працівники секретаріату Ради заохочуються до консультацій з групою з етичних питань.

Розглянувши висновки та рекомендації групи з етичних питань, Рада, її Комітети, Комісія з нагляду приймають рішення про відсторонення задіяної особи від участі в обговоренні та голосуванні з питання, через яке виникнув конфлікт інтересів.

У разі надання задіяною особою інформації про можливість виникнення конфлікту інтересів під час засідання Ради, Комітету, Комісії з нагляду приймається рішення, що конфлікт інтересів існує, задіяна особа не бере участь у вирішенні питання, яке призвело до конфлікту, навіть якщо рішення про її відсторонення не прийняте. Це означає, що на засіданні Ради, Комітету або Комісії з нагляду задіяна особа не буде виступати або голосувати з даного питання. Однак, Рада, Комітет або Комісія з нагляду можуть прийняти рішення про надання права задіяній особі презентувати інформацію технічного характеру. Може також бути надане право задіяній особі на відвідування зустрічей з метою виконання її адміністративних обов'язків, але задіяна особа не бере участі у обговоренні питань, які призвели до виникнення конфлікту інтересів. Імена та прізвища задіяних осіб, у яких виник конфлікт інтересів або існує ймовірність його виникнення з питань, що обговорюються, заносяться до протоколу засідання Ради, Комітетів, Комісії з нагляду. У даному випадку група з етичних питань не створюється.

У разі якщо про конфлікт інтересів стало відомо вже після прийняття Радою, Комітетами або Комісією з нагляду рішення, дія даного рішення зупиняється на час розгляду конфлікту інтересів групою з етичних питань.

Після розгляду Радою, Комітетами або Комісією з нагляду висновків та рекомендацій групи з етичних питань, рішення може бути переглянute, при прийнятті якого виник конфлікт інтересів.

У разі з'ясування, що задіяна особа має конфлікт інтересів, про який не було повідомлено у зазначений вище спосіб, група з етичних питань інформує задіяну особу про підстави такого припущення та надає їй можливість пояснити неспроможність повідомлення. Якщо після проведення подальшого ґрунтовного вивчення група з етичних питань з'ясує, що задіяна особа порушила Положення про політику уникнення конфлікту інтересів, про це повідомляється Раді, Комітетові або Комісії з нагляду.

У разі якщо група з етичних питань з'ясує, що задіяна особа свідомо не поінформувала про конфлікт або можливість конфлікту інтересів, Рада може прийняти рішення про виключення задіяної особи із складу Ради, Комітетів або Комісії з нагляду. Відповідна організація чи установа повинна запропонувати, відповідно до існуючих процедур, іншу особу, яка представлятиме її інтереси в Раді, в Комітетах або в Комісії з нагляду.

Під час розгляду Радою або комітетом пакету пропозицій для затвердження, участь задіяних осіб у їх розгляді не вважається такою, що може призвести до виникнення конфлікту інтересів, навіть якщо організація чи установа, яку представляє задіяна особа, може мати заінтересованість у матеріальних благах в тій чи іншій пропозиції. У разі розгляду окремої пропозиції задіяна особа попереджає Раду або комітет про можливість виникнення конфлікту інтересів та виконує порядок дій, викладений у цьому Положенні.

Обов'язкова декларація інтересів.

Розкриття конфлікту інтересів має бути постійним пунктом порядку денного на всіх засіданнях Ради.

Від усіх членів Ради вимагається розкривати будь-яку фактичну, потенційну чи передбачувану матеріальну зацікавленість у питанні, яке подається на розгляд.

Члени Ради повинні розкривати інформацію про конфлікт інтересів таким чином:
– заповнюючи Заяву про ознайомлення з Політикою врегулювання конфлікту інтересів (додаток 1);

– письмовим повідомленням через форму Повідомлення про конфлікт інтересів (додаток 2), після отримання порядку денного засідання, про суттєвий конфлікт інтересів;

– усним повідомленням голові на початку засідання Ради перед офіційним ухваленням порядку денного засідання;

– усним повідомленням, коли питання, в якому член має матеріальну зацікавленість, виникає під час засідання Ради.

Будь-який член Ради має право виносити на розгляд питання про конфлікт інтересів, якщо він не був заявлений раніше. У цьому випадку голова Ради вирішує, чи заслуговує оголошений конфлікт інтересів на подальший розгляд.

Секретаріат Ради описує та фіксує в протоколі розгляд та прийняття рішень щодо конфлікту інтересів.

Заходи з мінімізації ризиків за наявності конфлікту інтересів.

План мінімізації ризиків за наявності конфлікту інтересів може включати такі форми:

Уникнення конфлікту інтересів. Передбачає заходи із запобігання виникненню фактичного або потенційного конфлікту інтересів через дії, вжиті на початку процесу розподілу коштів.

Нейтралізація конфлікту інтересів. Передбачає заперечення потенційного або фактичного конфлікту інтересів через конкретні дії, вжиті основним реципієнтом та урядом (наприклад, посилюючи обмеження майбутньої конкуренції та наявності унікального партнера).

Пом'якшення конфлікту інтересів. Передбачає зменшення або послаблення впливу неминучого конфлікту інтересів до прийняттого рівня ризику для уряду, наприклад включення плану пом'якшення конфлікту інтересів як особливої умову в угоду Основного реципієнта або субреципієнта.

Відмова від конфлікту інтересів. Донор або Рада може дозволити відмову визначаючи, що недопущення виконавця до виконання гранту не в інтересах України.

Поширення Положення про політику врегулювання конфлікту інтересів.

Положення про політику врегулювання конфлікту інтересів набирає чинності одразу після затвердження його рішенням Ради.

Копія Положення про політику врегулювання конфлікту інтересів, а також заява про ознайомлення з Положенням про врегулювання політики конфлікту інтересів розміщуються на вебсайті Ради.

Секретаріат Ради щорічно розповсюджує копію цієї політики серед усіх членів Ради разом із формами заяви про ознайомлення з нею та повідомлення про конфлікт інтересів.

Голова Ради може ініціювати процес перегляду Положення про політику врегулювання конфлікту інтересів та внесення змін у будь-який час до запланованого перегляду.

ЗАЯВА
про ознайомлення з політикою врегулювання конфлікту інтересів

Я _____
(прізвище, ім 'я, по-батькові)

засвідчую, що ознайомився (-лася) з Положенням про політику врегулювання конфлікту інтересів (далі – Положення), яке затверджене підпунктом 6 пункту 7 рішення Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу (далі – Національна рада) від 26 травня 2010 року (зі змінами та доповненнями затвердженими рішенням від 13.12.2011 року та від _____ 2023 року)

У разі виникнення ситуації конфлікту інтересів я зобов'язуюсь повідомити Голову Національної ради (Секретаріат) про ймовірність виникнення конфлікту та дотримуватися вимог зазначеного Положення письмово, згідно з формою, яка наведена у додатку 2 до Положення, або усно під час/перед засідання/-м.

_____
Дата

_____
Підпис

ПОВІДОМЛЕННЯ
про конфлікт інтересів*

Я _____
(прізвище, ім'я, по-батькові)

інформую, що згідно з Положенням про політику врегулювання конфлікту інтересів (далі – Положення), яке затверджене підпунктом 6 пункту 7 рішення Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу (далі – Національна рада) від 26 травня 2010 року (зі змінами та доповненнями затвердженими рішенням від 13.12.2011 року та від _____ 2023 року), під час розгляду Національною радою питань у період _____ року у мене наявний конфлікт інтересів з питань:

У зв'язку з чим не беру участь в обговоренні та прийнятті рішень щодо зазначених вище питань.

Дата

Підпис

*повідомите письмово або усно голову чи секретаріат Національної ради будь-яким зручним каналом – електронною поштою, телефоном, під час засідання тощо